

Innspill fra CARE Norge

- Effektivitet i bistand

Alle vil selvsagt at norske skattepenger skal brukes så effektivt som mulig. Nå har alle politiske partier det som et mål, men uten å definere hva som ligger i effektiv bistand: er det å telle hvor mange mennesker man når, hvor mange vaksiner og annet som blir utdelt eller annet som er lett kvantifiserbart og som kan skaleres så stort man ønsker det? Eller er det ringvirkninger og «impact»? Vi tenker jo i vårt arbeid at det er mest bærekraftig at det skapes endringer som er varige og som endrer strukturer og kulturer. Det inkluderer også lokale organisasjoners rolle, som kan fortsette arbeid etter at CARE og andre skrur ned skiltene.

Vi får ofte høre i Norad at «kontantstøtte er det mest effektive gi gjør». Utdeling av kontanter er et bra virkemiddel i en del sammenhenger, og CARE gjør det spesielt i humanitære kriser. Men vår erfaring er at der penger deles ut, bidrar det ikke alltid til at kvinners stilling blir like forbedret. Derfor er arbeid med spare- og lånegrupper ofte fundamentet i vårt arbeid, slik at kvinner selv blir økonomiske aktører (spare og låne av hverandre), slik at de kan bestemme mer over egne og husholdningens penger, realisere entreprenørskapsidéer, sende barn på skolen etc.

Norsk bistandspolitikk bør være tydelig på hva vi skal oppnå, slik at vi også vet hva vi mener med effektivitet.

- Arkitekturen og de enkelte aktørenes merverdi i den «glokale» bistanden fremover

Vi ønsker alle mer «lokalt ledet utvikling». Men det er nok ikke ønskelig å komme dit hen at Norad selv skal inngå kontrakter med og sende penger til tusenvis av organisasjoner. Det kommer til å kreve et ineffektivt byråkrati. De internasjonale og nasjonale organisasjonene har her en rolle. Vår oppgave er ofte å drive kapasitetsbygging. Og ikke minst identifiserer vi organisasjoner i en tidlig fase, og enkelte ganger sørger vi også for at krefter kommer sammen og organiserer seg, slik at deres stemme kan bli hørt. Det gjelder spesielt for kvinner, som er underorganisert og underrepresentert. Kan Vendepunktet lede til at det følger med klare kriterier og krav til de organisasjonene som mottar norsk støtte? For eksempel kan det være kvantitative krav om hvor mye av midlene som skal implementeres gjennom lokale partnere og hvor stor andel av antallet partnere som skal være kvinneretts-/kvinneledede organisasjoner.

I dag er FN veldig operative i responsarbeidet. De har gjerne høyere kostnader og lønninger. Er det riktig at de skal levere så mye «i den spisse enden»? Eller ligger deres force i å koordinere og strukturere øvrige aktører?

En reform av bistanden trenger en tydeligere mening om merverdien og rollefordelingen mellom aktørene i landskapet.

- Utfordringene på bakken og skillet mellom humanitært og langsiktig utvikling

Flere kontekster inneholder elementer av både humanitær krise og langvarige utfordringer, og vi må derfor jobbe med ulike responser. I dag er forvaltningen skarpt skilt mellom langsiktig

utvikling og nødhjelp. Det har ikke medført noe som helst endring at humanitært er flyttet fra UD til Norad, heller tvert imot. For oss som er Plusspartnere men ikke SPA-partnere, er det frustrerende at vi ikke har midler til å skli over i det humanitære arbeidet i tråd med utviklingen på bakken. Det virker som at vi ikke har innrettet oss etter «hva er det menneskene der faktisk trenger». Kan en reform av bistandspolitikken effektivisere innsatsen slik at vi kan få mer ut av aktører som er til stede i kontekster med kapasitet og kompetanse om bredden i bistandsarbeid?

- Spisset innsats i forvaltningen

Norad og UD lanserte for noen år siden Plusspartnerskap. Det har hatt minimal effekt, til tross for langdryge søknadsprosesser. Vi ser ikke hvordan det har bidratt til mer strategisk samarbeid. Bistandsreformen bør tydeliggjøre hvilken type strategisk samarbeid myndighetene ønsker med organisasjoner i Norge.

Det er også et tilbakevendende problem at mange utlysninger er relativt små. Det kan synes som at noe skyldes at det er behov for å «utkvittere noe politisk» gjennom enkeltutlysninger, men det fører ofte til mye søknadsarbeid (blant veldig mange aktører) og lite impact fordi avtalene er relativt små.

En styrke med Norad som donor er at vi har femårige avtaler som sikrer at vi kan jobbe målrettet over lang tid, lære over tid og spesielt styrke lokale aktører slik at arbeidet blir forankret lokalt. Da evner vi å spisse mye mer. Er det mulig å få flere avtaler inn i det rammeverket for å gjøre forvaltningen mer effektiv, øke impact og styrke lokale aktører?